

13 lipca 2026

Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH24003

Obszar Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH24003 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Obszar ten został zatwierdzony przez Komisję Europejską jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji 2008/25/WE z 13 listopada 2007 r.). Przedmiotowy obszar Natura 2000 został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie (PLH240003) (Dz. U. z 2022 r. poz. 910). Obszar Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 położony w gminach: Zbrostawice, Radzionków i Tarnowskie Góry, w powiecie tarnogórskim oraz na terenie miast: Bytom i Zabrze, o łącznej powierzchni 3409,80 ha.

Obszar Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 został wyznaczony dla ochrony siedlisk przyrodniczych:

- Murawy galmanowe *Violetalia calaminariae* (kod: 6130),
- Żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion* (kod: 9130),
- Ciepłolubne buczyny storczykowe *Cephalanthero-Fagenion* (kod: 9150),

oraz gatunków zwierząt:

- Nocek duży *Myotis myotis* (kod: 1324),
- Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii* (kod: 1323).

Podziemne wyrobiska stanowią ponadto zimowisko oraz miejsce rojenia dla kolejnych gatunków nietoperzy niebędących obecnie przedmiotami ochrony obszaru, m.in. nocka Natterera, nocka Brandta, nocka wąsatka, podkowca małego i innych, co powinno zostać uwzględnione w toku aktualizacji stanu wiedzy o obszarze jako element kontekstu ekologicznego przy formułowaniu zapisów planu.

W Standardowym Formularzu Danych obszaru siedlisko 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) figuruje z oceną ogólną D (nieistotne) na powierzchni 6,48 ha. Wyniki prac terenowych w 2023 roku w ramach opracowania botanicznego wykazały istotnie większy zasięg i lepszy stan zachowania tego siedliska tj. łączną powierzchnię 93,83 ha, przy reprezentatywności A, powierzchni względnej C, stopniu zachowania struktury i funkcji B oraz ocenie ogólnej B. W związku z tym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 28 maja 2024 r., znak WPN.630.15.2024.KK, wystąpił do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o aktualizację SDF poprzez podwyższenie oceny siedliska 9110 i ujęcie go jako przedmiotu ochrony obszaru; wniosek został zaakceptowany pod względem merytorycznym. Jednocześnie powyższe wymaga uprzedniej

nowelizacji rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. Ze względu znaczącą powierzchnię siedliska i jego dobry stan zachowania, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach uznał za zasadne uwzględnienie go już na etapie tworzenia nowego planu zadań ochronnych.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 w części pokrywa się z rezerwatem przyrody „Segiet”, który ma obowiązujący plan ochrony. Plan ten nie spełnia jednak wymogów przepisów art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody tj. nie uwzględnia zakresu adekwatnego do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000. Ponadto obszar Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie pokrywa się w części z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Brynek, dla którego jednak projekt planu urządzenia lasu na lata 2022-2031 nie zawiera zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Mając na uwadze powyższe, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie nie może mieć zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części, gdyż nie został uwzględniony w innym dokumencie.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych i ustanawia plan zadań ochronnych w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia.

Biorąc pod uwagę powyższe, w tym zakres zmian wynikający z aktualizacji stanu wiedzy o obszarze oraz konieczność objęcia planowaniem ochronnym siedliska 9110, a także potrzebę zapewnienia czytelności i spójności przedmiotowego aktu prawnego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, działając na podstawie art. 28 ust. 8b pkt 1 ustawy oraz w oparciu o § 84 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), podjął działania zmierzające do sporządzenia projektu nowego planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003, obejmującego pełny i aktualny zakres jego przedmiotów ochrony, zamiast kolejnej zmiany dotychczas obowiązującego zarządzenia.

W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia projektu nowego planu zadań ochronnych dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003:

- wyznaczenie zadań ochronnych,
- określenie zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt,
- ustalenie celów działań ochronnych: specyficznych dla miejsca, kompleksowych, specyficznych co do cechy, odzwierciedlających znaczenie obszaru spójności sieci Natura 2000, specyficznych dla przewidywanego stanu, tj. jasno określających stan, jaki ma osiągnąć typ siedliska i gatunek na terenie; pożądanym warunkiem musi być:
 - ilościowość i mierzalność (cele ilościowe, ewentualnie uzupełnione cele jakościowe, takie jak opis dobrego stanu siedliska lub struktury populacji) oraz raportowalne (umożliwiające monitoring),
 - realistyczność (rozsądne ramy czasowe i wykorzystanie zasobów), spójne w podejściu,
 - kompleksowość (atrybuty i cele powinny obejmować właściwości interesującej cechy niezbędne do opisanie jej stanu jako korzystnego lub niekorzystnego),

jasne określenie, czy przewiduje się „przywrócenie” czy „utrzymanie” stanu ochrony danego elementu obszaru, odpowiadające ekologicznym wymogom gatunków,

- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i siedlisk przyrodniczych na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne w tym w zakresie monitoringu ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania.

W trakcie obecnie obowiązującego planu zadań ochronnych powstały opracowania będące wynikiem realizacji działań ochronnych w nim zawartych, w tym wyniki monitoringu zimowisk nietoperzy oraz ekspertyzy dotyczące stanu siedlisk przyrodniczych. Staną się one podstawą sformułowania nowych zapisów.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń zmiany planu zadań ochronnych.

Zapisy planu zadań ochronnych będą wypracowane w wyniku kompromisu wszystkich zainteresowanych stron. Zasady ochrony obszaru będące wynikiem współpracy pozwolą zminimalizować potencjalne konflikty pomiędzy ochroną przyrody a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem planu zadań ochronnych na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/rdos-katowice/plany-zadan-ochronnych2>.